“ТАСДИҚ МЕКУНАМ”
Ректори Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода”, доктори илмҳои филологӣ, профессор
_________________ Низомӣ М. З.
“ 29 ” ___ноябри___ соли 2023

ХУЛОСАИ
МУАССИСАИ ДАВЛАТИИ ТАЪЛИМИИ “ДОНИШКАДАИ ДАВЛАТИИ ФАРҲАНГ ВА САНЪАТИ ТОҶИКИСТОН БА НОМИ МИРЗО ТУРСУНЗОДА”

Диссертатсияи Мулоева Нишона Сангмадовна **“Мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион” (дар мисоли шабакаҳои телевизионии “Тоҷикистон” ва “Ҷаҳоннамо”)”** барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ пешниҳод шуда, дар кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи телевизион ва радиои Муассисаи давлатии таълимии “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода” ба анҷом расидааст.

Мулоева Нишона Сангмадовна соли 2018 МДТ “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода”- ро аз рӯи ихтисоси рӯзноманигори телевизион ҳамчун бакалавр хатм намудааст. Аз соли 2019 то соли 2020 дар кафедраи таърих ва назарияи мусиқӣ ба ҳайси лаборант кор кардааст. Аз моҳи сентябри соли 2020 то инҷониб ба ҳайси асиссенти кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии МДТ “Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода” кор карда истодааст. Аз соли 2018 то соли 2020 дар кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултети режиссура, кино ва телевизион ба ҳайси магистр ва аз соли 2020 то соли 2023 дар кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи телевизион ва радиошунавонӣ ба ҳайси доктори

фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисос (Шаҳодатномаи № 29) ба кори пажӯҳишӣ машғул буд.

Роҳбари илмии Мулоева Нишона Сангмадовна доктори илмҳои филология, профессори кафедраи телевизион ва радиошунавонии факултаи журналистикаи телевизион ва радиои Муассисаи давлатии таълимии "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода" **Муъминҷонов Зулфиддин** мебошад.

Мавзуи диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултети театр, кино ва телевизион аз 18-уми декабри соли 2020, суратмаҷлиси 1, Шурои олимони факултети режиссура, кино ва телевизион аз 25 декабри соли 2020, суратмаҷлиси 2 ва Шурои олимони МДТ "ДДФСТ ба номи М. Турсунзода" 6 январи соли 2021, суратмаҷлиси рақами 5 тасдиқ шудааст.

Дар натиҷаи муҳокима чунин хулоса карда шуд:

Дар замони ҷаҳонишавӣ нақши телевизион бо барномаҳои иттилоотӣ дар ташаккулу ба миён овардани афкори солим, тараннуми арзишҳои миллӣ, адабиёт, санъат, ҳифзи истиқлолияти давлатӣ, сулҳу ваҳдат ва ба вуҷуд овардани андешаи нави бунёдкории иҷтимоӣ хеле муҳим аст. Замони рушди босуръати техникӣ зарурияти бештари истифодаи шабакаҳои телевизиониро баҳри иттилоърасонӣ ба миён овардааст. Шабакаҳои телевизионӣ барои аксарияти аҳолии Тоҷикистон сарчашмаи асосии дарёфти иттилоъ ба ҳисоб меравconfigured. Бахусус барномаҳои хабарӣ дар ҳифзи фазои иттилоотии Ҷумҳурии Тоҷикистон нақши муҳим мегузоранд. Аз ин рӯ мавзуи диссертатсия "Мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион (дар мисоли шабакаҳои телевизионии "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо")" рӯзмарра ва муҳим ба ҳисоб меравад.

Дар диссертатсия мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион дар мисоли шабакаҳои телевизионии "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо" пажӯҳиш ёфта, инчунин муҳтавои барномаҳои

иттилоотии телевизион, махсусияти жанрҳои иттилоотӣ ба хусус истифода, нақш ва мавқеи жанри репортаж, махсусан репортажи мустақим аз ҷойи рӯйдоди муҳим ва бо ин рангоранг ва диданбоб намудани барномаҳои иттилоотии телевизион низ мавриди таҳқиқ қарор гирифтааст.

Ҳарчанд муҳаққиқони зиёд дар бораи ҷанбаҳои гуногуни телевизион пажӯҳишҳое анҷом додаанд, вале то ҳоло мавзуи мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди омӯзиши амиқ қарор нагирифтааст. Инчунин зарурати омӯзиши фаъолияти телевизионҳои сиёсиву иттилоотӣ дар мисоли "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо" имкон медиҳад, бурду бохти онҳо баррасӣ шуда, нақши телевизион чун як воситаи муҳими ахбори омма дар ташаккули афкори ҷамъиятӣ муайян карда шавад.

Омӯзиши заминаҳои пайдоиш ва ташаккули шабакаҳои телевизиони ватанӣ, бо назардошти муҳтавои барномаҳои иттилоотии онҳо боиси он мегардад, ки ин воситаи электронии ахбори омма ҳадафмандона истифода шавад. Барои муайян намудани мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизиони ватанӣ муҳаққиқ ду шабакаи аз рӯи таъиноташон гуногунтипро мавриди таҳқиқ қарор додааст.

Мақсади таҳқиқ – муайян намудани мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии шабакаҳои телевизионии "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо", нақш, хусусиятҳои хос, намудҳо ва рушди ин жанр ба ҳисоб меравад.

Объекти таҳқиқ барнома□ои иттилоотии шабакаҳои телевизионии "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо"- ро дар бар мегирад.

Мавзуи (предмет)-и таҳқиқ муайян намудани мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион ба ҳисоб меравад.

Марҳилаи таҳқиқ солҳои 2010 – 2022-ро фаро мегирад.

Бори нахуст ба таври васеъ мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион мавриди пажӯҳиш қарор гирифта, мавқеи он дар

барномаҳои иттилоотии телевизиони ватанӣ муайян карда шудааст. Вобаста ба ин, аҳамияти ин жанр дар низоми иттилоърасонии фаъолияти журналистӣ пажӯҳиш ёфта, роҳҳои беҳтари истифодаи он пешниҳод шудааст.

Асосҳои назарии таҳқиқ. Дар кори диссертатсионӣ ба таълифоти назариявии донишмандони ватаниву хориҷӣ аз ҷумлаи Нуралиев А., Саъдуллоев А., Усмонов И.К., Имомзода М.С., Азимов А.Х., Муродӣ М.Б., Муқимов М.А., Абдуллозода М.А., Саъдуллоев Ҷ.М., Солеҳов Н. Н., Муллоев Ш.Б., Муъминҷонов З., Бобоҷонониён Р.М., Мухторӣ Қ., Бозорзода Н.,Ҷӯраева М.Р., Қутбиддинов А.Ҳ., Ҳамидиён И.И., Муратов С.А., Вартанова Е.В., Рагулина Ю.В., Выркосвкий А.В., Ножин Е.А. ва дигарон такя шудааст.

Асосҳои методологии таҳқиқ. Диссертатсия дар асоси методҳои таҳлилӣ, муқоисавӣ ва омӯзишӣ таҳия шудааст. Ҳамзамон, ба воситаи муқоиса мавқеъ, умумият ва фарқияти жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии шабакаҳои телевизионии “Тоҷикистон” ва “Ҷаҳоннамо” муайян карда шуда, усули таърихии таҳқиқ, равишҳои таҳлили оморӣ ва компонентӣ истифода шудаанд.

Навгонии илмии таҳқиқ. Бори нахуст ба таври васеъ мавқеи жанри репортажи телевизионӣ дар барномаҳои иттилоотии телевизион мавриди таҳқиқ қарор гирифта, нақши он дар журналистикаи телевизиони ватанӣ муайян гардидааст. Дар ин замина, аҳаммияти ин жанр дар низоми иттилоърасонии фаъолияти рӯзноманигорӣ пажӯҳиш ёфта, усулҳои беҳтари истифодаи репортаж илман пешниҳод гардидааст. Инчунин марҳилаҳои рушди эҷодиву техникии барномаҳои иттилоотии шабакаҳои телевизионии «Тоҷикистон» ва «Ҷаҳоннамо» таҳлил гардидааст. Дар диссертатсия таҳлили сохторию мундариҷавии мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии шабакаҳои номбурда сурат гирифтааст.

Аҳаммияти назарӣ ва амалии таҳқиқ. Натиҷаи пажӯҳиш ва хулосаҳои пешниҳодгардида донишҳои назариявиро дар бораи мавқеи жанри репортажи телевизионӣ васеъ намуда, метавонанд дар таҳқиқҳои минбаъда истифода гарданд. Муҳтавои кори диссертатсионӣ бахусус дар таҳқиқи репортаж ҳамчун яке аз жанрҳои асосии телевизион замина фароҳам меоварад. Диссертатсия дар шинохти жанри репортажи телевизионӣ, мавқеи он дар барномаҳои иттилоотии телевизион манбаи нави илмӣ буда, дар шароити Ҷумҳурии Тоҷикистон объекти нави таҳқиқи илмӣ ба ҳисоб меравад. Диссеотатсияро метавон барои таҳияи рисолаҳои илмӣ ҳамчун сарчашма истифода намуд. Натиҷаҳои таҳқиқ барои такмили шинохти мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион, татбиқи ҳадафҳои идораи иттилоотӣ, ташкили курсу семинарҳо ва таҳияи дастурҳои таълимӣ мусоидат мекунад.

Аҳаммияти амалии таҳқиқ дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст масъалаи мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион ва дигар масъалаҳои вобаста ба ин пажӯҳиш шудааст. Маводи кори диссертатсиониро барои таълими репортажи телевизионӣ дар мактабҳои олӣ, низоми такмили ихтисоси кормандони соҳаи телевизион, ташкили курсу семинарҳо дар факултету шуъбаҳои рӯзноманигорӣ ва таҳияи китобу дастурҳои дарсӣ истифода бурдан мумкин аст.

Мутобиқати мавзуи диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Рисолаи диссертатсионӣ дар мавзуи “Мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион (дар мисоли шабакаҳои телевизионии “Тоҷикистон” ва “Ҷаҳоннамо”)” бо **шиносномаи ихтисоси илмии 6D050400 – Рӯзноманигорӣ мувофиқат менамояд**.

Тасвиби амалии натиҷаҳои таҳқиқ. Мундариҷа ва қисматҳои асосии диссертатсия дар конференсияҳои илмию амалии зерин дар шакли маърӯзаҳо баён шудаанд: конфронси илмӣ - амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзуи “Ҳолат ва мушкилоти таълими фанни журналистикаи соҳавии

телевизион ва технологияҳои иноватсионии таълим" бахшида ба 32-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 64-солагии Телевизиони тоҷик (Душанбе, 3 октябри соли 2023), конфронси илмӣ-амалии донишкадавӣ дар мавзуи "Воситаҳои ахбори омма дар замони ҷаҳонишавӣ" (Душанбе, 10 марти соли 2023), мизи мудаввари ҷумҳуриявӣ дар мавзуи "Роҳҳои тарбияи кадрҳои баландихтисоси соҳавии журналистикаи телевизион дар Ҷумҳурии Тоҷикистон" (Душанбе, 3 декабри соли 2022), инчунин, дар конфронсҳои анъанавии ҳамасолаи апрелии ҳайати устодону кормандони МДТ "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода» (солҳои 2020-2023).

Диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи телевизион ва радиои МДТ "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода" (суратмаҷлиси №2, аз 22.11. 2023) ва ҷаласаи шурои олимони факултети журналистикаи телевизион ва радиои МДТ "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода" (суратмаҷлиси №1, аз 24.11.2023) баррасӣ гардида, барои ҳимоя пешниҳод шудааст.

Нашри таълифоти илмӣ дар мавзуи диссертатсия. Мазмуну моҳияти асосии диссертатсия дар 6 мақолаи илмӣ, ки 3-тои он дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расидаанд, инъикос ёфтааст:

I.Таълифоти муаллиф дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон:

[1-М]. Муъминҷонов, З., Мулоева, Н.С. Марҳилаҳои рушди телевизион дар Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] /З.Муъминҷонов., Н.С.Мулоева // Фарҳанг ва санъат. – Душанбе, 2020. – № 1. – С. 110 - 116. ISSN 2616 – 8944.

[2-М]. Мулоева, Н.С. Инъикоси масоили фарҳангӣ дар репортажи телевизионӣ [Матн] /Н.Мулоева // Паёми Донишгоҳи омӯзгорӣ. – Душанбе

2023. – № 1(102). – С. 203 - 207. ISSN 2219 – 5408.

[3-М]. Мулоева, Н.С. Мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион [Матн] /Н.С.Муллоева // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои филологӣ. – Душанбе, 2023. – № 9. – С. 270 – 276. ISSN 2413 – 516X.

II. Мақолаҳои муаллиф дар маҷмуаҳо ва нашрияҳои дигари илмӣ:

[4-М]. Мулоева, Н.С. Вижагиҳои жанри репортаж дар телевизион [Матн] / Н.С.Мулоева // Фарҳанг ва санъат. – Душанбе, 2021. – № 1. – С. 302 - 306.

[5-М].Мулоева Н.С. Мавқеи жанрҳои иттилоотӣ дар барномаҳои телевизион[Матн] / Н.С.Мулоева // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ бахшида ба 30-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон, "Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ" ва 109- солагии матбуоти тоҷик "Нақши воситаҳои электронии ахбори омма дар инъикоси арзишҳои фарҳангии кишвар: мушкилот ва дурнамо" (ш. Душанбе, 9.03.2021.). Воситаҳои электронии ахбори омма инъикосгари арзишҳои фарҳангӣ. – Душанбе: ДДФСТ. 2021. – С. 81- 84.

[6-М]. Мулоева, Н.С. Воситаҳои электронии ахбори омма ва нақши онҳо дар инъикоси арзишҳои фарҳангӣ [Матн] / Н.С.Мулоева // Тайёр намудани мутахассисони воситаҳои электронии ахбори омма дар шароити гузариш ба низоми таҳсилоти кредитӣ (Маҷмуаи мақолаҳо). – Душанбе, 2021. - 296 с. – С. 117 – 120.

[7-М]. Мулоева, Н.С. Нақши репортажи телевизионӣ дар инъикоси рӯйдодҳои фарҳангӣ [Матн] / Н.С.Мулоева // Роҳҳои тарбияи кадрҳои баландихтисоси соҳавии журналистикаи телевизион (Маҷмуаи мақолаҳо). Душанбе, 2023. – 239 с. – С. 178 – 187.

[8-М]. Мулоева, Н.С. Махсусияти хоси репортажи махсуси телевизионӣ [Матн] / Н.С.Мулоева // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ- амалӣ бахшида ба 32-солагии Истиқлолияти давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 64- солагии Телевизиони тоҷик "Ҳолат ва мушкилоти таълими фанни

журналистикаи соҳавии телевизион ва технологияҳои иноватсионии таълим (ш. Душанбе, 3.10.2023). Дурнамои журналистикаи соҳавии телевизион. – Душанбе: ДДФСТ. 2023. – С. 107-110.

Натиҷаҳои таҳқиқро зимни пажӯҳиш дар самтҳои дигар, аз ҷумла таърих, фалсафа, адабиёт, забоншиносӣ ва ғайра **татбиқ намудан мумкин аст.**

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмиро дараҷаи дарки масъалаҳои дар диссертатсия баррасишуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии кор, муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда ва мустақил ифода шудани нуқтаи назари ӯ нисбат ба мавзуи таҳқиқ таъйид мекунанд. Саҳми фардии муаллиф дар гирдоварӣ ва таҳқиқи маводи фаровони илмию амалӣ роҷеъ ба жанри репортажи телевизионӣ ва дар ин замина бо далелҳои муътамад муайян намудани мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион мушаххас мешавад.

Кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии факултети журналистикаи телевизион ва радиои Муассисаи давлатии таълимии "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода" кори диссертатсионии Мулоева Нишона Сангмадовнаро дар мавзуи **"Мавқеи жанри репортаж дар барномаҳои иттилоотии телевизион (дар мисоли шабакаҳои телевизионии "Тоҷикистон" ва "Ҷаҳоннамо")"** кори анҷомёфтаи илмӣ ва муҳимму зарурӣ меҳисобад, ки дар сатҳи баланди илмию таҳқиқӣ таълиф шуда, ба талаботи корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ҷавобгӯ мебошад. Дар ин замина, диссертатсияи мазкур ба зинаҳои баъдӣ ва ҳимоя аз рӯи ихтисоси 6D050400 – Рӯзноманигорӣ барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D050400 – Рӯз - номанигорӣ тавсия мешавад.

Хулоса дар ҷаласаи кафедраи журналистикаи телевизион ва радиошунавонии Муассисаи давлатии таълимии "Донишкадаи давлатии фарҳанг ва санъати Тоҷикистон ба номи Мирзо Турсунзода" қабул гардид.

Дар ҷаласа 11 нафар иштирок доштанд. Натиҷаи овоздиҳӣ: “тараф-дор” – 11 нафар, “зид” – нест, “бетараф” – нест.

Суратмаҷлиси №2, аз 22-юми ноябри соли 2023.

РАИСИ ҶАЛАСА:
Мудири кафедраи журналистикаи
телевизион ва радиошунавонӣ, дотсент Галимова М.Б.

Котиби ҷаласа:
муаллими калони кафедраи журналистикаи
телевизион ва радиошунавонӣ Мусоев М.

Имзои Галимова М. ва Мусоев М.-ро
тасдиқ мекунам:
сардори раёсати кадрҳои
МДТ “ДДФСТ ба номи М. Турсунзода” Ҳамидова З.
23.11.2023с.

Суроға:
734032 шаҳри Душанбе, кӯчаи Борбад 73 а
Сомонаи расмӣ: http: ddst.tj
Тамос: (+992 37) 231 45 45